

همچنین گزارش بسیار استادانه‌اش از کشته شدن چند خبرنگار در روستاهای کوهستانی پرو که تحت تسلط چریک‌های راه‌ترکشان بوده، به راستی همچون داستانی جذاب، خواندنی و تکان‌دهنده است.

برای ما که سنت نقد استوار و دیرپایی نداریم، مطالعه نقد‌های نوشته شده به قلم نویسندگانی که امروز در شمار بزرگترین نویسندگان جهان است فرصت معتندی است. یوسا نه تنها ما را به شیوه بررسی و سنجش آثار ادبی آشنا می‌کند که فروتنی و انصاف در نقد خود و دیگران را نیز به ما می‌آموزد.

این کتاب در کنار کتاب دیگر او واقعیت‌های نویسنده که به همت همین مترجم منتشر شده برای شناخت ادبیات جهان و نیز شناخت خود یوسا ضرورتی اساسی دارد.

ترجمه کتاب می‌توانست بهتر از این که هست باشد و نثر استادانه یوسا را بهتر بازتاب دهد. ظاهراً مترجم محترم کتاب را زمانی ترجمه می‌کرده‌اند که کتاب جنگ آخر زمان هنوز منتشر نشده بوده، وگرنه نام قهرمان اصلی این کتاب، آنتونیو کونسولیرو را آنتونیونی مشاور نمی‌نوشتند. تردیدی نیست که این کتاب به نشر دوم خواهد رسید، پس امیدوارم مترجم محترم با بازنگری ترجمه موارد نامفهوم و ناشیوا را از این کتاب ارزشمند بزادیند. با آرزوی موفقیت ایشان.

که در این کتاب می‌یابیم طیفی وسیع دارد. از مادرید دهه ۱۹۵۰ تا کوبای انقلابی کاسترو، از اتاق زیر شیروانی در پاریس تا روستاهای کوهستانی پرو. از بوتل تا سارتر و سیمون دوبووار و کامو، تا فاکتر و دوس پاسوس، از آیزایابریلین تا واسلاوهاول. چنان که گفتم این مقالات صرفاً نقد ادبی یا گزارش سیاسی نیست. یوسا با زبانی گرم و پر احساس کتاب‌ها و نویسندگان را اغلب در متن زندگی خود بررسی می‌کند. تأثیر آنها را بر خود، صادقانه و منصفانه باز می‌گوید و داوری امروزی‌اش را نیز درباره آنها بیان می‌کند. شاید یکی از جذاب‌ترین نمونه‌ها مقاله درباره سارتر باشد، یعنی نویسنده‌ای که در دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ نویسنده جوان پرویی را مجذوب خود کرده و سال‌های دراز بر تفکرش سایه انداخته بود، تا آنگاه که در نیمه دهه ۱۹۶۰ به تدریج از آن جایگاه والا فرود آمد. یوسا این همه را با نگاهی تیزبین و در عین حال منصف و حق‌گزار بیان می‌کند. نیز چنین است مقاله درباره کامو و باز چنین است نگاه موشکافانه‌اش بر آیزایابریلین، «قهرمان عصر ما».

علاوه بر نقدهای ادبی، گزارش یوسا از انقلاب کوبا در سال‌های نخستین این انقلاب و بعد، تغییر دیدگاهی نسبت به کاسترو و کوبا و اصولاً سوسیالیسم بسیار خواندنی است و موضع امروزی او را روشن می‌کند.

کتاب خواندن ما نویسندگان و مترجمان حرفه‌ای به راستی یکی داستانی است پر آب چشم، و این هم به سبب وقت ناچیزی است که (با روزی ۱۰ تا ۱۲ ساعت کار مداوم) برای مطالعه بر جا می‌ماند و هم به سبب درآمدی که بهتر است چیزی از آن نگوییم و سخن کوتاه کنم. باری در سال ۱۳۷۸ از جمله کتاب‌هایی که مطالعه کردم چند کتاب (به انگلیسی و فارسی) از ادبیات امریکای لاتین نیز بود. از میان این کتاب‌ها می‌توانم موج آفرینی نوشته ماریوبارگاس یوسا را به همه دوستداران ادبیات توصیه کنم. یوسا علاوه بر استادی تردیدناپذیر در نوشتن رمان، دستی توانا در مقاله‌نویسی نیز دارد، خواه این مقاله گزارشی سیاسی باشد یا نقد کتاب یا بازگویی خاطره‌ای شخصی. کتاب موج آفرینی آمیزه‌ای از انواع این نوشته‌هاست. نویسنده در عین حال که خاطراتی از زندگی (بخصوص زندگی ادبی) خود نقل می‌کند، به نقد و بررسی نویسندگان و کتاب‌هایی می‌پردازد که هریک در دوره‌ای از زندگی تأثیری نمایان بر تفکر و عاطفه او داشته‌اند نام‌هایی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

عبدالله کوثری

بهترین کتابی که در سال ۷۸ خوانده‌ام

موج آفرینی . نوشته ماریو بارگاس یوسا

ترجمه مهدی غبرایی

نشر مرکز، ۵۰۸ صفحه، ۲۴۰۰ تومان

